

Abraham & Millie Arbesfeld
Kollel & Midreshet Yom Rishon
Sunday Morning Learning Programs for Men and Women

Tanach Yom Iyun

Writing on the Wall

Mrs. Yael Leibowitz
ל' ניסן תשע"ט | Sunday, May 5, 2019

א בשנת שלוש, למלכות יהויקים מלך-יהודה--בא נבוכדנאצר מלך-בבל וירושלם, ויצר עליה. **ב** ויתן אדני בידו את-היונקים מלך-יהודה, ומקצת כלי בית-האלהים, ויביאם ארץ-שנער, בית אלהיו; ואת-הכלים הביא, בית אוצר אלהיו. **ג** ויאמר המלך, לאשפנז רב סריסיו: להביא מבני ישראל, ומזרע המלוכה--וימן-הפרתמים. **ד** ילדים אשר אין-בהם כל-מאום וטובי מראה ומשכלים בכל-הקמה, וידעי דעת ומביני מדע, ואשר כח בהם, לעמד בהיכל המלך; וילמדם ספר, וילשון כשדים. **ה** וימן להם המלך דבר-יום ביומו, מפת-בג המלך ומיני משתיו, וילגלם, שנים שלוש; ומקצתם--יעמדו, לפני המלך. **ו** ויהי בהם, מבני יהודה--דניאל חנניה, מישאל ועזריה. **ז** וישם להם שר הסריסים, שמות; וישם לדניאל בלטשאצר, ולחנניה שדרך, ולמישאל מישך, ולעזריה עבד נגו. **ח** וישם דניאל על-לבו, אשר לא-יתגאל בפת-בג המלך וביני משתיו; ויבקש משר הסריסים, אשר לא יתגאל. **ט** ויתמן האלהים את-דניאל, לתקד ולרחמים, לפני שר הסריסים, ויאמר שר הסריסים, לדניאל--ירא אני את-אדני המלך, אשר מנה את-מאכלכם ואת-משתיכם: אשר למה יראה את-פניכם זעפים, מן-הילדים אשר כגילכם, וחיבתם את-ראשי, למלך. **יא** ויאמר דניאל, אל-המלצר--אשר מנה, שר הסריסים, על-דניאל חנניה, מישאל ועזריה. **יב** נס-נא את-עבדיך, ימים עשרה; ויתנו-לנו מן-הזרעים, ונאכלה--וימים ונשפה. **יג** ויראו לפניך, מראינו, ומראה הילדים, האכלים את-פת-בג המלך; וכאשר תראה, עשה עם-עבדיך. **יד** וישמע להם, לדבר הזה; וינסם, ימים עשרה. **טו** ומקצת, ימים עשרה, נראה מראיהם טוב, ובריאי בשר: מן-כל-הילדים--האכלים, את-פת-בג המלך. **טז** ויהי המלצר, נשא את-פת-בגם, ויין, משתיהם; ונתן להם, זרענים. **יז** והילדים האלה ארבעתם, נתן להם האלהים מדע והשכל בכל-ספר וחקמה; ודניאל הבין, בכל-חזון ותלמות. **יח** ולמקצת, הימים, אשר-אמר המלך, להביאם; ויביאם שר הסריסים, לפני נבוכדנאצר. **יט** וידבר אתם, המלך, ולא נמצא מבלם, כדניאל חנניה מישאל ועזריה; ויעמדו, לפני המלך. **כ** וכל, דבר חכמת בינה, אשר-בקש מהם, המלך--וימצאם עשר ידות, על-כל-החרטמים האשפים, אשר, בכל-מלכותו. **כא** ויהי, דניאל, עד-שנת אחת, לכורש המלך

1 In the third year of the reign of Jehoiakim king of Judah came Nebuchadnezzar king of Babylon unto Jerusalem, and besieged it. **2** And the Lord gave Jehoiakim king of Judah into his hand, with part of the vessels of the house of God; and he carried them into the land of Shinar to the house of his god, and the vessels he brought into the treasure-house of his god. **3** And the king spoke unto Ashpenaz his chief officer, that he should bring in certain of the children of Israel, and of the seed royal, and of the nobles, **4** youths in whom was no blemish, but fair to look on, and skilful in all wisdom, and skilful in knowledge, and discerning in thought, and such as had ability to stand in the king's palace; and that he should teach them the learning and the tongue of the Chaldeans. **5** And the king appointed for them a daily portion of the king's food, and of the wine which he drank, and that they should be nourished three years; that at the end thereof they might stand before the king. **6** Now among these were, of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah. **7** And the chief of the officers gave names unto them: unto Daniel he gave the name of Belteshazzar; and to Hananiah, of Shadrach; and to Mishael, of Meshach; and to Azariah, of Abed-nego. **8** But Daniel purposed in his heart that he would not defile himself with the king's food, nor with the wine which he drank; therefore he requested of the chief of the officers that he might not defile himself. **9** And God granted Daniel mercy and compassion in the sight of the chief of the officers. **10** And the chief of the officers said unto Daniel: 'I fear my lord the king, who hath appointed your food and your drink; for why should he see your faces sad in comparison with the youths that are of your own age? so would ye endanger my head with the king.' **11** Then said Daniel to the steward, whom the chief of the officers had appointed over Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah: **12** 'Try thy servants, I beseech thee, ten days; and let them give us pulse to eat, and water to drink. **13** Then let our countenances be looked upon before thee, and the countenance of the youths that eat of the king's food; and as thou seest, deal with thy servants.' **14** So he hearkened unto them in this matter, and tried them ten days. **15** And at the end of ten days their countenances appeared fairer, and they were fatter in flesh, than all the youths that did eat of the king's food. **16** So the steward took away their food, and the wine that they should drink, and gave them pulse. **17** Now as for these four youths, God gave them knowledge and skill in all learning and wisdom; and Daniel had understanding in all visions and dreams. **18** And at the

end of the days which the king had appointed for bringing them in, the chief of the officers brought them in before Nebuchadnezzar. **19**And the king spoke with them; and among them all was found none like Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah; therefore stood they before the king. **20** And in all matters of wisdom and understanding, that the king inquired of them, he found them ten times better than all the magicians and enchanters that were in all his realm. **21** And Daniel continued even unto the first year of king Cyrus.

2 נחמיה פרק ב

א ויהי בחדש ניסן, שנת עשרים לארבתהשסותא המלך--נין לפניו; ואשא את-הנין ואתנה למלך, ולא-הייתי רע לפניו. **ב** ויאמר לי המלך מדוע פניך רעים, ואתה אינך חולה--אין זה, פי-אם רע לב; ואירא, הרבה מאד. **ג** ויאמר למלך, המלך לעולם יתנה; מדוע לא-גרעו פני, אשר העיר בית-קברות אבתי חרבה, ושעריה, אכלו באש

- 17** But let this suffice in a few words for a warning to the readers. And now we must come to the narration.
- 18** Eleazar one of the chief of the scribes, a man advanced in years, and of a comely countenance, was pressed to open his mouth to eat swine's flesh.
- 19** But he, choosing rather a most glorious death than a hateful life, went forward voluntarily to the torment.
- 20** And considering in what manner he was come to ii;, patiently bearing, he determined not to do any unlawful things for the love of life.
- 21** But they that stood by, being moved with wicked pity, for the old friendship they had with the man, taking him aside, desired that flesh might be brought, which it was lawful for him to eat, that he might make as if he had eaten, as the king had commanded of the flesh of the sacrifice:
- 22** That by so doing he might be delivered from death: and for the sake of their old friendship with the man they did him this courtesy.
- 23** But he began to consider the dignity of his age, and his ancient years, and the inbred honour of his grey head, and his good life and conversation from a child: and he answered without delay, according to the ordinances of the holy law made by God, saying, that he would rather be sent into the other world.
- 24** For it doth not become our age, said he, to dissemble: whereby many young persons might think that Eleazar, at the age of fourscore and ten years, was gone over to the life of the heathens:
- 25** And so they, through my dissimulation, and for a little time of a corruptible life, should be deceived, end hereby I should bring a stain and a curse upon my old age.
- 26** For though, for the present time, I should be delivered from the punishments of men, yet should I not escape the hand of the Almighty neither alive nor dead.
- 27** Wherefore by departing manfully out of this life, I shall shew myself worthy of my old age:

- 28** And I shall leave an example of fortitude to young men, if with a ready mind and constancy I suffer an honourable death, for the most venerable and most holy laws. And having spoken thus, he was forthwith carried to execution.
- 29** And they that led him, and had been a little before more mild, were changed to wrath for the words he had spoken, which they thought were uttered out of arrogance.
- 30** But when he was now ready to die with the stripes, he groaned, and said: O Lord, who hast the holy knowledge, thou knowest manifestly that whereas I might be delivered from death, I suffer grievous pains in body: but in soul am well content to suffer these things because I fear thee.
- 31** Thus did this man die, leaving not only to young men, but also to the whole nation, the memory of his death for an example of virtue and fortitude.

2 Maccabees ch 6

4) *When I was carried away captive to Nineveh, all my brethren and my relatives ate the food of the Gentiles; but I kept myself from eating it because I remembered God with all my heart"*

Tobit 1:10-11

5) (Judith is said to carry her own food and utensils into the camp of Holofernes and to refuse what he offers her) *"Lest it be an offense"*

Judith 12:1-4

6) *Thy servant has not eaten at Haman's table, and I have not honored the king's feast or drunk the wine of the libations"*

OG Esther 14:17

7) *Now if the Babylonians had had knowledge of it beforehand or had perceived that which was being done by Cyrus, they would have allowed the Persians to enter the city and then destroyed them miserably; for if they had closed all the gates that led to the river and mounted themselves upon the ramparts which were carried along the banks of the stream, they would have caught them as it were in a fish- wheel: but as it was, the Persians came upon them unexpectedly; and owing to the size of the city (so it is said by those who dwell there) after those about the extremities of the city had suffered capture, those Babylonians who dwelt in the middle did not know that they had been captured; but as they chanced to be holding a festival, they went on dancing and rejoicing during this time until they learnt the truth only too well.*

Herodotus Histories 1.191

8) *Thus, then, his [Cyrus's] men were employed, while the enemy upon the walls laughed his siege-works to scorn, in the belief that they had provisions enough for more than twenty years. Upon hearing of this, Cyrus divided his army into twelve parts as if intending each part to be responsible for sentry duty during one month of each year...**Then, when Cyrus heard that a certain festival had come round in Babylon, during which all Babylon was accustomed to drink and revel all night long, he took a large number of men, just as soon as it was dark, and opened the heads of the trenches at the river. As soon as that was***

done, the water flowed down through the ditches in the night, and the bed of the river, where it traversed the city, became passable for men.

Xenophon, Cryopeadia 7.5: 13-16

9) After subduing Egypt, Antiochus returned in the one hundred and forty-third year. He went up against Israel and came to Jerusalem with a strong force. He arrogantly entered the sanctuary and took the golden altar, the lampstand for the light, and all its utensils. He took also the table for the bread of the Presence, the cups for drink offerings, the bowls, the golden censers, the curtain, the crowns, and the gold decoration on the front of the temple; he stripped it all off. He took the silver and the gold, and the costly vessels; he took also the hidden treasures which he found. Taking them all, he departed to his own land.

1 Macc. 1: 20-23

10) Not content with this, Antiochus dared to enter the most holy temple in all the world, guided by Menelaus, who had become a traitor both to the laws and to his country. He took the holy vessels with his polluted hands, and swept away with profane hands the votive offerings which other kings had made to enhance the glory and honor of the place...So Antiochus carried off eighteen hundred talents from the temple, and hurried away to Antioch, thinking in his arrogance that he could sail on the land and walk on the sea, because his mind was elated.

2 Macc 5: 11-21

11) מלכים ב פרק כה

א ויהי בשנת התשיעית למלכו, בהדש העשירי בעשור לחדש, בא נבכדנאצר מלך-בבל הוא וכל-חילו על-ירושלם, ויחזו עליה; ויבנו עליה דגק, סביב ב. ותבא העיר, במצור, עד עשתי עשרה שנה, למלך צדקיהו ג. בתשעה לחדש, ויחזק הרעב בעיר; ולא היה להם, לעם הארץ ד. ותבקע העיר, וכל-אנשי המלחמה הלילה דרך שער בין החמתים אשר על-גן המלך, וכשדים על-העיר, סביב; ויגלו, דרך הערבה ה. וירדפו חיל-כשדים אחר המלך, וישגו אתו בערבות ירחו; וכל-חילו--נפצו, מעליו ו. ויתפשו, את-המלך, ויעלו אתו אל-מלך בבל, וידברו אתו, משפט ז. ואת-בני, צדקיהו, שחטו, לעיניו; ואת-עיני צדקיהו, עור, ויאסרוהו בנחשתים, ויבאהו בבל. {ס} ח ובהדש התשיעי, בשבעה לחדש--היא שנת תשע-עשרה שנה, למלך נבכדנאצר מלך-בבל: בא נבונר אדון רב-טבחים, עבד מלך-בבל--ירושלם ט. וישרף את-בית-יהוה, ואת-בית המלך; ואת כל-בתי ירושלם ואת-כל-בית גדול, שרף באש י. ואת-חומת ירושלם, סביב-נתצו כל-חיל כשדים, אשר רב-טבחים יא. ואת יתר העם הנשארים בעיר, ואת-הנפלים אשר נפלו על-המלך בבל, ואת, יתר הקהמון--הגולה, נבונר אדון רב-טבחים יב. ומדלת הארץ, השאיר רב-טבחים, לכרמים, וליגבים יג. ואת-עמודי הנחשת אשר בית-יהוה, ואת-המכנות ואת-ים הנחשת אשר בבית-יהוה--שברו כשדים; וישאו את-נחשתם, בבלה יד. ואת-הסירות ואת-היעים ואת-המזמרות ואת-הכפות, ואת כל-כלי הנחשת אשר ישרתו-בם--לקחו טו. ואת-המחנות, ואת-המזרקות, אשר זהב זהב, ואשר-כסף כסף--לקחו, רב-טבחים טז. העמודים שנים, הים האחד והמכנות, אשר-עשה שלמה, לבית יהוה--לא היה משקל, לנחשת כל-הכלים האלה יז. שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד, וכתרת עליו נחשת וקומת הכתרת שלש אמה (אמות), ושבכה ורמנים על-הכתרת סביב, הכל נחשת; וכאלה לעמוד השני, על-השבכה יח. וישקו רב-טבחים, את-שריה פהו הראש, ואת-צפניהו, פהו משנה; ואת-שלישת, שמרי הסף יט. ויטומו-העיר לקח סריס אחד אשר הוא פקיד על-אנשי המלחמה, ותמשה אנשים מראי פני-המלך אשר נמצאו בעיר, ואת הספר שר הצבא, המצבא את-עם הארץ; וששים איש מעם הארץ, הנמצאים בעיר כ. וישקו אתם, נבונר אדון רב-טבחים; וילך אתם על-מלך בבל, ורבלתה כא. ויבן אתם מלך בבל וימיתם ברבלה, בארץ חמת; ויגל יהודה, מעל אדמתו כב. והעם, הנשאר בארץ יהודה, אשר השאיר, נבוכדנאצר מלך בבל--ויפקד עליהם, את-גדליהו בן-אחיקם בן-שפן כג. וישמעו כל-שרי החגלים המה והאנשים, כי-הפקיד מלך-בבל את-גדליהו, ויבאו אל-גדליהו, המצפה; וישמעאל בן-נתניה ויוחנן בן-קרח ושריה בן-תנחמת הנטפתי, ויאזניהו בן-המעבתי--המה, ואנשיהם כד. וישבע להם גדליהו, ולאנשיהם, ויאמר להם, אל-תיראו מעבדי הכשדים: שבו בארץ, ועבדו את-מלך בבל--ויטב לכם.

כה ויהי בחדש השביעי, בא ישמעאל בן-נתניה בן-אלישמע מגרע המלוכה ועשרה אנשים אתו, ויכפו את-גדליהו, וימת; ואת-היהודים, ואת-הכשדים, אשר-היו אתו, במצפה. כו ויקמו כל-העם מקטן ועד-גדול, ושרי-החלים, ויבאו, מצרים: כי יראו, מפני כשדים. {ס} כז ויהי בשלשים ושבע שנה, לגלות יהויכין מלך-יהודה, בשנים עשר חדש, בעשרים ושבעה לחדש; נשא אויל מרדך מלך בבל בשנת מלכו, את-ראש יהויכין מלך-יהודה--מבית קלא. כח וידבר אתו, טבות; ויתן, את-כסאו, מעל כסא המלכים אשר אתו, בבבל. כט ושנא, את בגדי כלאו; ואכל לחם תמיד לפניו, כל-ימי חייו. ל וארחתו, ארחת תמיד נתנה-לו מאת המלך--דבר-יום ביומו: כל, ימי חייו

12 דברי הימים ב פרק לו

יח וכל פלי בית האלהים, הגדלים והקטנים, ואצרות בית יהוה, ואצרות המלך ושריו--הפל, הביא בבל. יט וישרפו, את-בית האלהים, וינתצו, את חומת ירושלם; וכל-ארמנותיה שרפו באש, וכל-פלי מתמדיה להשחית. כ ויגל השארית מן-החרב, אל-בבל; ויהיו-לו ולבניו לעבדים, עד-מלך מלכות פרס. כא למלאות דבר-יהוה בפי ירמיהו, עד-רצתה הארץ את-שבתותיה: כל-ימי השמה שבתה, למלאות שבעים שנה. {ס} כב ובשנת אחת, לכורש מלך פרס, לקלות דבר-יהוה, בפי ירמיהו--העיר יהוה, את-רוח כורש מלך-פרס, ויעבר-קול בבל-מלכותו, וגם-במכתב לאמר. {ס} כג כה-אמר כורש מלך פרס, כל-ממלכות הארץ נתן לי יהוה אלהי השמים, והוא-פקד עלי לבנות-לו בית, בירושלם אשר ביהודה: מי-בכם מפל-עמו, יהוה אלהיו עמו--ויעל

13 עזרא פרק א

א ובשנת אחת, לכורש מלך פרס, לקלות דבר-יהוה, מפי ירמיהו: העיר יהוה, את-רוח כורש מלך-פרס, ויעבר-קול בבל-מלכותו, וגם-במכתב לאמר. ב כה אמר, כורש מלך פרס--כל ממלכות הארץ, נתן לי יהוה אלהי השמים; והוא-פקד עלי לבנות-לו בית, בירושלם אשר ביהודה. ג מי-בכם מפל-עמו, יהי אלהיו עמו, ויעל, לירושלם אשר ביהודה; ויבן, את-בית יהוה אלהי ישראל--הוא האלהים, אשר בירושלם. ד וכל-הנשא, מפל-המקמות אשר הוא גר-שם--ינשא והיו אנשי מקמו, בכסף ובזהב ובכרוב ובבהמה; עם-הנזכה--לבית האלהים, אשר בירושלם. ה ויקומו ראשי האבות, ליהודה ובנימן, והכהנים, והלוויים; לכל העיר האלהים, את-רוחו, לעלות לבנות, את-בית יהוה אשר בירושלם. ו וכל-סביבתיהם חזקו בידיהם, בכלי-כסף ובזהב בכרוב ובבהמה ובמגדנות--לבד, על-כל-התנדב. ז והמלך כורש, הוציא את-פלי בית-יהוה, אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם, ויתנם בבית אלהיו. ח ויוציאם, כורש מלך פרס, על-יד, מתרדת הגזבר; ויספרם, לששבצר, הנשיא, ליהודה.

14) Excavated from an arched building near the Ishtar Gate of ancient Babylon. The cuneiform texts, which are dated between 595 and 570 B.C., contain lists of rations of barley and oil issued to the captive princes and artisans, including "Yaukin, king of the land of Yahud." This is a direct reference to Jehoiachin, and some of the other tablets also mentioned his 5 sons who accompanied him to Babylon. (Staatliche Museum, Berlin).

15 ישעיהו פרק נב

יא סורו סורו צאו משם, טמא אל-תגעו; צאו מתוכה--הברו, נשאי כלי יהוה. יב כי לא בחפזון תצאו, ובמנוסה לא תלכו: כי-הלך לפניכם יהוה, ומאספכם אלהי ישראל. {ס} יג הנה ישפיל, עבדי; ירום ונשא וגבה, מאד. יד פאשר שממו עליה רבים, פן-משחת מאיש מראהו; ותארו, מבני אדם. טו פן ינה גוים רבים, עליו יקפצו מלכים פיהם: כי אפר לא-ספר להם, ראו, ואפר לא-שמעו, התבוננו.

16 שמות פרק לא

יח ויתן אל-משה, כפלתו לדבר אתו בהר סיני, שני, לחת העדת--לחת אבן, כתבים באצבע אלהים.

17 דברים פרק ט

י ויתן יהוה אלי, את-שני לוחות האבנים--כתבים, באצבע אלהים; ועליהם, ככל-הדברים אשר דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש--ביום הקהל

18 מלכים ב פרק כב

א פן-שמנה שנה, יאשיהו במלכו, ושלשים ואחת שנה, מלך בירושלם; ושם אמו, ידידה בת-עדיה מבצקת. ב ויעש הישר, בעיני יהוה; וילך, בכל-דרך דוד אביו, ולא-סר, זמיון ושמאולג ויהי, בשמנה עשרה שנה, למלך, יאשיהו; שלח המלך את-שפן פן-אצליהו פן-משלם, הספר, בית יהוה, לאמר. ד עלה, אל-חלקיהו הכהן הגדול, ונתם את-הכסף, המובא בית יהוה--אשר אספו שמרי הסף, מאת העם. ה ויתנה (ויתנוהו), על-יד עשי המלאכה, המפקדים, בבית (בית) יהוה; ויתנו אתו, לעשי המלאכה אשר בבית יהוה, לחזק, בדרך הבית. ו לתרשים, ולבנים ולגדרים; ולקנות עצים ואבני מחצב, לחזק את-הבית. ז אף לא-יחשב אתם, הכסף הנתן על-ידם: כי באמונה, הם עשים. ח ויאמר חלקיהו הכהן הגדול, על-שפן הספר, ספר התורה מצאתי, בבית יהוה; ויתן חלקיהו את-הספר אל-שפן, ויקראהו. ט ויבא שפן הספר, אל-המלך, וישב את-המלך, דבר; ויאמר, התיכו עבדיך את-הכסף הנמצא בבית, ויתנהו על-יד עשי המלאכה, המפקדים בית יהוה. י ויגד שפן הספר, למלך לאמר, ספר נתן לי, חלקיהו הכהן; ויקראהו שפן, לפני המלך

19 ישעיהו פרק מה

יח כי כה אמר-יהוה בורא השמים הוא האלהים, יצר הארץ ועשה הוא כוננה--לא-תהו בראה, לשבת יצרה; אני יהוה, ואין עוד. יט לא בסתר דברתי, במקום ארץ חשך--לא אמרתי לגרע יעקב, תהו בקשוני; אני יהוה דבר צדק, מגיד מישרים

20 שמות פרק ח

יד ויעשו-כן החרטמים בלטיהם להוציא את-הכנים, ולא יכלו; ותהי, הכנסם, באדם, ובבהמה. טו ויאמרו החרטמים אל-פרעה, אצבע אלהים הוא; ויחזק לב-פרעה ולא-שמע אלהם, פאשר דבר יהוה